

Саміло А. В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Купчак М. Я., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПЕРСОНАЛУ ДСНС У СФЕРІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На тлі загострення глобальних проблем особлива увага громадськості спрямована на загальносвітовий сплеск терористичної активності кінця ХХ – початку ХХІ століть. Україна в нинішніх трагічних умовах продовжує обстоювати активну позицію у сприянні розвитку та зміцненню міжнародно-правової співпраці щодо боротьби з тероризмом. Це проявляється в активній участі представників нашої держави у європейських і всесвітніх антитерористичних організаціях, міжнародних акціях, спільних і внутрішньодержавних антитерористичних заходах. Україна сформувала абсолютно чітку політико-правову позицію щодо припинення поширення тероризму ззовні, і в середині держави [1].

Впровадження в Україні заходів спрямованих на припинення поширення тероризму як ззовні, так і в середині держави неможливе без висококваліфікованих та професійно підготовлених фахівців у сфері антитерористичної діяльності, у тому числі і персоналу ДСНС. Саме реалізація завдань професійної підготовки забезпечує розвиток особистості, готової до плідної професійної діяльності в сучасних умовах, яка не тільки володіє системою професійно орієнтованих знань, професійних дій і соціальних відносин, а й відрізняється сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей відповідно до його кваліфікації. Це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів підготовки фахівців нової формації, упровадження в освітній процес закладів вищої освіти інноваційних технологій, насамперед постановки чітких завдань і визначення цілей професійної підготовки [2].

Організація та забезпечення діяльності ДСНС у сфері боротьби з тероризмом передбачає набуття працівниками служби навиків виконувати професійно-службові завдання та обов'язки щодо участі у заходах, пов'язаних із запобіганням, мінімізацією і ліквідацією наслідків терористичних актів та проявів. У зв'язку з цим ДСНС у 2017/2018 навчальному році відновлено на базі закладів вищої освіти у сфері цивільного захисту підготовку осіб начальницького складу служби цивільного захисту і працівників органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС у сфері антитерористичної діяльності [3].

З метою професійної підготовки персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності, вдосконалення та підвищення рівня їх знань,

виконання службових завдань і обов'язків щодо участі у заходах, пов'язаних із запобіганням, мінімізацією та ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, що пов'язані із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності для студентів та курсантів за спеціальністю «Пожежна безпека» розроблено та впроваджено в навчальний процес навчальну дисципліну «Сучасні терористичні загрози».

Програма професійної підготовки у сфері антитерористичної діяльності підготовлена на виконання Наказу ДСНС від 09 вересня 2013 р. № 589 «Про організацію підготовки осіб начальницького складу служби цивільного захисту та працівників органів управління і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту у сфері антитерористичної діяльності» [4] та відповідно до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, Кодексу цивільного захисту України, Концепції боротьби з тероризмом, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про боротьбу з тероризмом», а також інших нормативно-правових актів у сфері боротьби з тероризмом.

Програма професійної підготовки у сфері антитерористичної діяльності охоплює чотири змістових модулі: організаційні основи боротьби з тероризмом в Україні; діяльність ДСНС у сфері боротьби з тероризмом; антитерористична операція та порядок її проведення; міжнародне співробітництво у сфері боротьби з тероризмом. Які в свою чергу розкривають таку тематику:

- Правові засади та принципи боротьби з тероризмом в Україні.
- Антитерористичний центр при СБУ та координаційні групи АТЦ при регіональних органах СБУ.
- Суб'єкти боротьби з тероризмом, їх повноваження та організація взаємодії.
- Правовий і соціальний захист осіб, які беруть участь у боротьбі з тероризмом, та постраждалих від терористичного акту. Відповідальність за участь у терористичній діяльності.
- Основні завдання координаційної групи ДСНС з питань антитерористичної діяльності. Функції та обов'язки посадових осіб з організації та забезпечення ефективної діяльності ДСНС у сфері боротьби з тероризмом.
- Організація заходів з попередження терористичних актів.
- Порядок реагування на загрозу або вчинення терористичного акту.
- Міжнародна нормативно-правова база у сфері боротьби з тероризмом.

Професійна підготовка персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності відбувається ефективно та спрямована на вдосконалення знань, умінь і навичок щодо: організації і здійснення заходів відповідно до компетенції ДСНС як суб'єкта, що бере участь у здійсненні заходів з

мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій; прийняття в межах повноважень управлінських рішень під час проведення антитерористичних операцій; забезпечення взаємодії із суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом; підвищення рівня управлінської компетентності персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності.

З метою дотримання основних принципів боротьби з тероризмом [6] професійна підготовка персоналу ДСНС у сфері антитерористичної діяльності спрямовується на формування вмінь: організовувати заходи щодо захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій, що можуть статися внаслідок терористичного акту; здійснювати, в межах повноважень, заходи з мінімізації та ліквідації наслідків під час проведення антитерористичних операцій; проводити просвітницьку та практично-навчальну діяльність з метою підготовки населення до дій в умовах терористичного акту. Крім того, професійна підготовка таких фахівців повинна бути спрямована на досконале вивчення міжнародної нормативно-правової бази у сфері боротьби з тероризмом, володіння ґрунтовними знаннями з питаннями міжнародного співробітництва та досвідом провідних країн світу щодо антитерористичної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Саміло А. В. Тероризм: антропологічно-правовий аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / А. В. Саміло. – Львів, 2015. – 18 с.
2. Купчак М. Я. Підготовка майбутніх експертів з екології у вищих навчальних закладах засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. Я. Купчак. – Львів, 2018. – 20 с.
3. Про опрацювання проектів документів : лист Департаменту реагування на надзвичайні ситуації ДСНС від 27 грудня 2016 року № 17-19497/171.
4. Про організацію підготовки осіб начальницького складу служби цивільного захисту та працівників органів управління і підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту у сфері антитерористичної діяльності : наказ ДСНС від 09 вересня 2013 р. № 589.
5. Концепція боротьби з тероризмом : схвалена Указом Президента України від 25 квітня 2013 року № 230/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/230/2013>.
6. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.